

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Kodina. Lastnik konsoj lista „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave šteje 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni račun na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglašni trgovci in obrtniki mm po 10 v. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglašni denarniki za mm po 20 v. vodov K 20.—
Oglašni v tekstih lista do pet vrst K 20.—
vsaka nadaljnja vrsta 2.—
Mali oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašni sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652

Ruski napadi pri Lucku in ob Ikvi odbiti. - Nove operacije proti Srbiji.

Napredovanje Nemcev pred Dvinskom in zasledovanje iz ozemlja Vilne umikajočih se Rusov. - Na laškem in francoskem bojišču ničesar posebnega.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

DUNAJ, 20. (Kor.) Uradno se objavlja: 20. septembra 1915, opoldne.

Naše postojanke vzhodno Lucka so bile včeraj ponovno napadene od močnih ruskih sil. Naše čete, med njimi zapadnočeški brambovi in brambovi iz ozemlja Heba, so povsod odbile sovražnike, na mnogih točkah v boju mož proti možu.

Tudi proti naši fronti ob Ikvi so poslali Rusi v oddelku Kremienca močne kolone v napad. Na posameznih mestih se je posrečilo Rusom, dospeti na zapadni breg Ikve, toda naše takoj dole rezerve so ga pogonale povsod nazaj. Sovražnik je imel zlasti vsled našega artiljerijskega ognja velike izgube. Do včeraj zvečer privedeni ujetniki štejejo nad tisoč. Pešpolk generalfeldmarsala Hindenburga št. 69 je vnovič dokazal bojno junaštvo.

V vzhodni Galiciji vlada mir. Položaj je tamkaj neizpremenjen.

Na Litvinskem se bojujoče avstrijske sile so prispele na vzhodni breg Lohočve. Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, iml.

Balkansko bojišče.

DUNAJ, 20. (Kor.) Uradno se objavlja: 20. septembra 1915, opoldne.

Avstrijske in nemške baterije so obstreljevale včeraj srbske postojanke na južnem bregu Save in Donave. Tudi trdnjava Bolgrad je bila pod našim ognjem. V bližini izliva Drine so naše čete napadle prednje srbske oddelke in jih potolkle.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, iml.

BERLIN, 20. (Kor.) Veliki glavni stan, 20. septembra 1915.

S severnega brega Donave je pričela nemška artiljerija boj proti srbskim postojankam južno veletoka pri Smederevu. Sovražnik je bil preganjan in njegov topovski ogenj uničen.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z avstrijsko-italijanskega bojišča.

DUNAJ, 20. (Kor.) Uradno se objavlja: 20. septembra 1915, opoldne.

Na tirolskem mejnem ozemlju se poskušajo Italijani mestoma v brezuspešnih akcijah v visokem gorovju, posebno v Adamelih in Dolomiti.

Na koroški fronti je položaj neizpremenjen.

V kotlini Bovca so se ostanki sovražnih napadalnih čet umaknili iz našega bližnjega strelskega območja v stare postojanke. Eden naših letalcev je vrzel bombe na kolodvor in skladišče v Vrsleru.

Namestnik šefa generalnega štaba, pl. Höfer, iml.

Poročilo Cadorne.

DUNAJ, 19. (Kor.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba z dne 17. septembra.

Poročila o težkih poškodbah, ki jih je napravil naš ogledni obhod dne 14. t. m. proti sovražnim obrambnim napravam na postojankah, ki obvladujejo kotanjo Presene, se potrjujejo.

V gornji dolini Cordevole je naš topovski ogenj razprzil sovražno kolono, ki je korakala iz Varde v Corvaro.

V dolini prelaza Ponteb je zadel en naš poizvedovalni oddelček na sovražnega, ga napadel in poglaval v beg, pri čemer je ujel 17 mož, med njimi dva oficirja.

Tudi na kraški planoti so bile sovražne čete in kolone trenu pod uspešnim ognjem naše artiljerije.

Letalsko poizvedovanje je dognalo navzočnost številnih železniških vlakov na kolodvorih v Nabrežini in pri S. Križu. Cesta je bila bombardirana in poškodovana od enega našega letalca pri Gabrovici.

Eno letalo je vrlo bombo na našo sanitarno postajo v Peljanu; k sreči nismo imeli nobene škode.

Iz Italije.

Kakor se poroča iz Bena, priobčuje milanski „Avanti“ strahovite dokaze, kak terorizem še vedno vlada v Italiji. List ponatiska grozila pisma, ki jih v Bergamo ustanovljeni teroristični sodišče razpošilja vsem miroljubnim državljanom. V teh pismih se vsakomur, ki bi se izražal pesimistično ali bi se drznil kritizirati armado, grozi naravnost z linčanjem. „Avanti“ dostavlja, da se je poleg tega sodišča ustanovilo še eno tako sodišče. Na-

S turških bojišč.

CARIGRAD, 19. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča:

Dardanelska fronta. — Naša povodna letala so napadla pristanišče Kefalo na otoku Imbru in so zadelo z enim strelom en sovražni prevoznik parnik, na katerem se neposredno nato nastal požar. Pojavil se je takoj voden steber.

V oddelku Anaforte so v noči 18. t. m. naše poizvedovalne kolone pregale sovražne oddelke in metale z uspehom bombe v sovražne strelske jarko in uplenile pušk kakor tudi vojnega materiala.

Dne 18. t. m. je naša artiljerija z uspehom obstreljevala sovražno taborišče pri Kemik Limanu.

V oddelku Ari Burnu ničesar posebnega.

V oddelku Seddi Bahra je naša artiljerija s srditim obstreljevanjem prisilila sovražnika, ki je obstreljevala naše oddelke, k molku.

Naše poizvedovalne kolone, ki so se približale sovražnim strelskim jarkom v Kereviz Dere, so metale z uspehom bombe.

Naše obrežne baterije so dne 18. t. m. dopoldne obstreljevale taborišča in postojanke sovražne pehote in artiljerije pri Seddi Bahru. Potem ko je pri Seddi bateriji topov težkega kalibra nastala velika eksplozija, smo videli, kako je hitelo na lice mesta več ambulantnih vozov.

Popoldne so ena vojna ladja in del sovražnih baterij pri Seddi Bahru obstreljevali celo uro naše obrežne baterije, ne da bi napravili kako škodo.

Na ostalih frontah nobene izpremembe.

Proslava obletnice združenja vzhodne Rumelije z Bolgarsko.

SOFIJA, 19. (Kor.) Bolgarski narod praznuje danes 30 letnico združenja bivše vzhodne Rumelije z severno Bolgarsko. Praznovanje obletnice se je vršilo po vsej deželi jako slovesno. V Sofiji se je pričela slovesnost z verskim obredom na trgu pred palačo v prisotnosti kraljeve rodbine, ministrov, oficijalnih osebnosti in velikanske množice ljudstva. Po obredu se je pomikal ogromni izpredov po ulicah mesta. Izpredov, ki se je ustavil pred nekaterimi spomeniki, je bil od prebivalstva živahno aklimiran. Popoldne so bile narodne slavnosti. Zvečer se je vršil od mesta prirejeni banket, ki so se ga udeležili ministri, občinski svet, veterani iz srbske - bolgarske vojne in številne politične osebnosti. Vest iz province poročajo o velikem navdušenju po vsej deželi.

Diplomatični boj v Sofiji.

BUDIMPEŠTA, 20. (Cenz.) »Az Est« poroča iz Sofije: Diplomatični boj, ki se vrši sedaj v Sofiji, je odločilnega pomena. Pogajanja se vrte okoli treh točk. Prva točka se tiče tega, da naj Bolgarski zagotovljeno ozemlje zasede kaka tuja država, kar označuje glasilo Radoslavova »Narodni Prava« kot nesprejemljivo. Druga točka tvori zahteva, da naj ostaneta Srbija in Grška tudi še vnaprej sosednji, kar bi bilo mogoče le tedaj, če Srbi in Grki obdržijo ozemlje, na katerem prebivajo Bolgari. V tretji vrsti prihaja v poštev načrt, da naj Srbija in Grška ne ostaneta zvezani po ozemlju, na katerem prebivajo Bolgari, ampak naj tvorijo njihovo mejo albansko ozemlje približno na meji Ohride.

Mejaštvo Srbije in Grške na bolgarskem ozemlju se smatra po naziranju vseh bolgarskih strank kot zasramovanje Bolgarske. Na možnost grško-srbske meje na albanskem ozemlju ne verjame nikdo. Resnost obljub entente zmanjšuje dejstvo, da tako na Srbskem kakor na Grškem glasno protestirajo proti vsakemu odstopu ozemlja.

Ententa nastopa z velikim pritiskom in urgira odločitev, vendar se Bolgarska ne da siliti, ampak hoče spraviti najprej pod streho svojo zadevo s Turčijo. Do sedaj še ni bilo objavljeno nobeno uradno poročilo o turško - bolgarskem dogovoru, vendar je splošno razširjeno mnenje, da bo v določenem času izvršena predaja turškega ozemlja, čeprav se računa tudi z možnostjo, da je treba vsled pogajanj z ententnimi državami, ki se še nadaljujejo, izključiti oziroma formalni razvoj dogovorov odgoditi. Prenagljeno bi bilo, prorokovati o izidu diplomatskega boja. Najverjetneje je, da še ne pride tako kmalu do odločitve.

Je-li London utrjen ali ne!

BERLIN, 19. (Kor.) Wolffov urad poroča: V angleški spodnji zbornici je po poročilih listov mornariški minister Balfour trdil, da je London, kakor ve vsakdo in kar vedo tudi Nemci, nevtrinen kraj, ki po pravilih civilizirane vojne ne bi smel biti izpostavljen zračnim napadom.

Ker ministru nikakor ne more biti prikrto, da je London utrjen z velikimi števili starih utrdbenih naprav in s še večjim številom poljskih utrdb, je šlo torej tu namenoma za napačno pojasnilo. Minister je vrh tega pozabil navesti, da so bila nemška letala pri prihodu nad London vedno najprej obstreljevana z angleške strani. Tudi ne omenja nič za presojo stvarnega položaja važnega dejstva neprestanih napadov letal zaveznikov na odprte, daleč izven operacijskega ozemlja ležeče nemške kraje, da celo na nedolžne potnike v osebnih vlakih, ki se seveda nikakor ne morejo braniti.

Vrhovno armadno vodstvo.

Z zapadnega bojišča.

BERLIN, 20. (Kor.) Veliki glavni stan, 20. septembra 1915.

Zapadno bojišče. — Sovražne ladje, ki so Westende in Middelkerke južgovzvodno Ostende obstreljevale brezuspešno, so se pred našim ognjem umaknile. Opaženi so bili zadetki.

Na fronti nobenega posebnega dogodka.

Zapadno St. Quentin je bilo eno angleško letalo od enega nemškega bojnega letalca sestreljeno. Voditelj je mrtev, opazovalec ujet.

Vrhovno armadno vodstvo.

Je-li London utrjen ali ne!

BERLIN, 19. (Kor.) Wolffov urad poroča: V angleški spodnji zbornici je po poročilih listov mornariški minister Balfour trdil, da je London, kakor ve vsakdo in kar vedo tudi Nemci, nevtrinen kraj, ki po pravilih civilizirane vojne ne bi smel biti izpostavljen zračnim napadom.

Ker ministru nikakor ne more biti prikrto, da je London utrjen z velikimi števili starih utrdbenih naprav in s še večjim številom poljskih utrdb, je šlo torej tu namenoma za napačno pojasnilo. Minister je vrh tega pozabil navesti, da so bila nemška letala pri prihodu nad London vedno najprej obstreljevana z angleške strani. Tudi ne omenja nič za presojo stvarnega položaja važnega dejstva neprestanih napadov letal zaveznikov na odprte, daleč izven operacijskega ozemlja ležeče nemške kraje, da celo na nedolžne potnike v osebnih vlakih, ki se seveda nikakor ne morejo braniti.

Vrhovno armadno vodstvo.

Pozivni razglas.

Na podstavi Najvišjega ukazane sklica cele c. kr. in kr. ogr. črne vojske se privzamejo na črnovojno službovanje z orožjem.

V letih 1873 do vstevši 1877, ter v letih 1891, 1895 in 1896 rojeni črnovojni zavezanci,

ki tačas še ne služijo v skupni vojski, v vojni mornarici, deželni brambli ali orožništvu ali ne opravljajo črnovojne službe z orožjem v črni vojski na podstavi svoje osebne črnovojne dolžnosti, ako se na prebiranju, ki je s tem vnovič ukazano za te letnike, spozna, da so sposobni za to.

Ta poziv se razteza med drugim tudi na tiste, ki so bili na prejšnjem prebiranju spoznani, da so sposobni za črnovojno službo z orožjem, ob prezentiranju ali pozneje pa so dobili zopet dopust, ker niso bili sposobni.

Na prebiranje niso dolžni priti:

1. Tisti, ki opravljajo že sedaj — tudi brez orožja — in sicer vsaj od 15. dne avgusta 1915. l., pri črni vojski zvezanih korporacijah pa od 26. dne oktobra 1914. l., črnovojno službo, dokler so v tem razmerju;

2. zdravniki (doktorji medicine);

3. vojaški gažisti v pokoju in v razmerju izven službe;

4. tisti, ki so zaradi kake hibe, ki dela človeka za vsako službo nesposobnega, sploh oproščeni črnovojne dolžnosti, ako imajo črnovojno doslužnico ali črnovojno oprostitelno izkaznico, oziroma so bili že svojočasno izbrisani v nabornem seznamu;

5. tisti, ki so bili zaradi ranjenosti, dobljene v vojni, po ponovnem zdravstvenem pregledu ali kakor črnovojni zavezanci spoznani za »nesposobne za orožje«, ali so bili opušteni iz skupne vojske, vojni mornarice, deželne brambe ali orožništva;

6. osebe, ki nimajo ene noge ali ene roke, ki so slepe na obeh očeh, ki so gluhe, nebeaste ali sodno proglašene za blazne, umobolne ali slabomne, ako se ni itak že doslej izreklo, da so oproščene črnovojne službe, nadalje drugi bolniki na umu in taki, ki imajo božjast, vsi ti, ako je na prebiranju predložen zadeven dokaz;

7. v § 29 vojnega zakona imenovane osebe (posvečeni duhovniki, nameščenci v dušnem pastirstvu ali v duhovnem učiteljstvu, kandidati duhovskega stanu zakonito pripoznanih cerkev in verskih družb), ako dokažejo to svojo lastnost v času med objavo tega razglašja in prebiranjem s potrebnimi listinami na političnem okrajnem oblastvu bivališča in ako pristojno politično oblastvo pripozna ta dokaz;

8. tisti, ki so bili na prejšnjem prebiranju spoznani, da so sposobni za črnovojno službo z orožjem, pa so bili odvezani od te službe, kolikor je ta odveza tačas še v moči.

Zglasitev:

Vsi, ki so po spredaj stoečih določilih dolžni priti na prebiranje, se morajo najdlje do 24. dne septembra 1915. l. zglasti v občinskem uradu (na magistratu) svojega bivališča ob času izdaje tega razglašja.

Dolžnost, zglasti se, se razteza tudi na tiste, ki imajo v občini svojega bivališča domovinsko pravico.

Črnovojni zavezanci se morajo ob zglastvi izkazati s primernimi listinami (krstnim ali rojstvenim listom, domovnico, delavsko ali poselsko knjižico, črnovojno izkaznico, ki se jim je morda izročila na prejšnjem prebiranju, i. dr.).

Črnovojno izkaznico, ki jo prejme, kdor se zglasti, je treba skrbno hraniti in prineseti seboj na prebiranje.

Izkaznica služi tudi za potrdilo njegove zglastve in mu daje pravico do brezplačne vožnje po železnih in parnikih na prebiranje in nazaj (izvzemši brzovlake), kakor tudi, ako se na prebiranju spozna za sposobnega, do brezplačne vožnje, kadar odrine na službovanje.

Ako se kdo ne zglasti, kaznujejo to strogo politična oblastva.

Prebiranje:

Da se vnovič preskusi njihova sposobnost za črnovojno službo z orožjem, se pozivljajo prebiranju zavezanci, da pridejo pred komisijo za prebiranje črne vojske.

Komisije za prebiranje črne vojske bodo uradovale v času od 1. dne oktobra do 6. dne novembra 1915. l.

Kraj, dan in ura uradovanja se razglasti s posebno objavo.

Kateri komisiji je odkazana posamezna prebiranju zavezana oseba, se ravna po

občini, v kateri se je morala zglasti po svojem bivališču.

Tisti, ki so bili z nepremagljivimi ovirami zadržani priti na prebiranje ob dnehi, ki pridejo zanje v poštev, se morajo predstaviti komisiji za dodatno prebiranje. Kdaj in kje bodo poslovala komisije za dodatno prebiranje, se objavi posebej.

Če kdo ne pride na prebiranje, se to kaznuje po zakonu z dne 28. junija 1890. l. (drž. zak. št. 137) o kaznovanju, ako kdo ne sluša vojaškega pozivnega povelja ali zapele k temu.

Odhod v službovanje:

Tisti, ki so bili na prebiranju spoznani za sposobne, se pozovejo na službovanje za poznejši čas — najbrže sredi novembra 1915. l.

Kam morajo odriniti v službovanje tisti, ki so spoznani za sposobne, izvedo na prebiranju.

Tisti, ki bodo na dodatnem prebiranju spoznani za sposobne, bodo morali, ako bo ob tem času že minul občni rok za odhod v službovanje za dotični rojstveni letnik, odriniti v službovanje v 48 urah potem, ko bodo odbrani.

Tudi ako kdo ne odrine ali ako odrine prekasno v službovanje, se kaznuje po zgoraj omenjenem zakonu.

Ugodnosti:

Črnovojnimi zavezancem, ki so dokazali ali svojočasno na naboru ali dokažejo sedaj na prebiranju po vojnem zakonu za ugodnost enoletne prezentne službe določeno znanstveno usposobljenost, se podeli dovoljenje nositi znak enoletnih prostovoljcev v času svojega črnovojne službovanja.

Tistim, ki so bili na prebiranju spoznani za sposobne, je tudi dano na voljo, da vstopijo prostovoljno v skupno vojsko, vojni mornarico ali v deželno brambo. Tisti, ki se niso zadostili svoji naborni dolžnosti, vstopijo na prebiranju in skupni službeni čas, ki ga je odslužili po določilih vojnega zakona o prostovoljnem vstopu. Ostali lahko vstopijo prostovoljno ali na triletni — v vojni mornarici štiriletni — prezentni službeni čas ali na dobo, dokler traja vojna.

Po prezentaciji pa je prostovoljni vstop v vseh teh primerih dopusten le pri tistem vojaškem krdelu, kateremu je bil dotičnik pridružen za črnovojnika.

Poziv in prebiranje bosensko-hercegovinskih deželanov.

Naznanja se, da se pozivljajo tudi zgoraj omenjenim črnovojnimi zavezancem ustrezajoče skupine v razvidnosti druge rezerve službi zvezanih bosensko-hercegovinskih deželanov na službovanje z orožjem.

Kolikor bivaljo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, se morajo zglasti do 30. dne septembra 1915. l. na občinskem uradu, oziroma na magistratu občine svojega bivališča ter prineseti seboj v tem razglašju imenovane listine, kjer dobijo izkaznico, ki jo je treba skrbno hraniti in s katero morajo priti kar najhitreje na prebiranje k c. in kr. dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu v čigar področju je njihovo bivališče.

Službenim zavezancem v razvidnosti druge rezerve se dovoljuje na podstavi izkaznice brezplačno vožnja po železnih (izvzemši brzovlake) in parnikih k najbližjemu c. in kr. dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu in nazaj.

Kako je Benečija prišla pod Italijo!

Profesor dr. O. Weber iz Prage je priobčil v listu »Zeit« nastopne zgodovinske spomine:

Vojna leta 1866. se je odločila pri Kraljevem Gradcu. Tam se je pripravil izstop Avstrije iz Nemčije, tam se je stari »bund« končno veljavno razbil, tam je tudi Avstrija izgubila Benečijo. Naravno je, da se vse zanimanje združuje na to bitko; malo se opazijo istodobni boji v Nemčiji, in tudi o vojni z Italijo ne poznamo skoro nič več, nego imenit Custozia in Vis. In vendar zaslužijo naše pozornosti tudi marsikaj drugega, kar se je dogodilo v tej italijanski vojni. Posebno v sedanjem času, ko hoče Italija zopet ugrabiti eno avstrijskih dežel, naj se spomnimo onih dni, ki so prinesli avstrijskemu orožju slavo, a niso mogli preprečiti izgube Benečije.

Italijanom se ni posrečilo, da bi že v letu 1859. položili roko na Benečijo; zadovoljili so se morali z Lombardijo. Hrepenenje pa so gledali na Benetke, ki jim ni bilo podcenjevati pomembnosti za mlado kraljestvo. Naraščajoča napetost med Avstrijo in Prusijo je dajala italijanskim državljanom nade, da najdejo pri Prusiji

Prejel sem pisanice, kopune, telreke, (fazane) in najljubši dezertni sir.